

СТРУКТУРА ЗАГАЛЬНОЇ ТА НАДЛИШКОВОЇ СМЕРТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Короленко В.В., Мохорт Г.А.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Згідно з оцінками ВООЗ у 2020 році майже 3 млн. смертей у світі прямо чи опосередковано були пов'язані з COVID-19, що на 1,2 млн. більше, ніж офіційно повідомлених смертей від COVID-19. Занепокоєння викликає як прямий, так і опосередкований вплив пандемії COVID-19 на смертність населення. Загальна надлишкова смертність – це один з показників, який показує непрямий вплив пандемії COVID-19 на смертність.

Згідно з даними ВООЗ з 1 січня 2020 року по 31 грудня 2021 року глобальна надлишкова смертність, пов'язана з COVID-19, становила 14,91 млн., що на 9.49 млн. більше смертей, ніж у всьому світі, безпосередньо пов'язаних із COVID-19.

Ми порівняли зареєстровану кількість смертей у 2020–2021 роках в Україні та очікувану смертність за цей період. Для дослідження використано дані Державної служби статистики України, Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. Аналіз даних проведено у програмі Microsoft Office Excel.

В Україні у 2021 році було зареєстровано 714263 смертей від усіх причин (коди А00-У85), показник смертності на 100 тис. населення становив 1735,02, що вище на 16,5% в порівнянні з 2020 роком та на 17,69% – порівняно з середнім показником за 5 років (у 2020 році – 616835 смертей, показник смертності на 100 тис. населення – 1489,27, що вище середнього показника за 5 років на 6,19%). Надлишкова смертність від усіх причин у 2020 році становить 28161,4, тоді як у 2021 – 99463.

В структурі смертей від усіх причин у 2021 році 60,1% становлять хвороби системи кровообігу (Клас ІХ, коди І00-І99), проти 66,17% у 2020 році. Їх зареєстровано 429291 у 2021, або показник смертності 1042,80 на 100 тисяч населення проти 985,46 у 2020 році, що вище в порівнянні з середнім показником за попередні 5 років на 8,56% та 5,17% відповідно. Надлишкова смертність від хвороб системи кровообігу в 2020 році становила 48,48 на 100 тисяч населення, у 2021 – 82,24.

У 2021 році зареєстровано 87567 померлих від COVID-19, зокрема у 85975 вірус ідентифікований (Клас ХХІІ, коди U07.1) проти 21284 померлих у 2020 році. Питома вага померлих від COVID-19 серед загальної кількості померлих становить 12,26% у 2021 році та 3,45% у 2020 році. Частка померлих від COVID-19 від числа надлишкової кількості померлих у 2020 році становить 75,57%, а у 2021 році – 88,04%.

Серед усього померлих (коди А00-У85), що реєструвались в Україні у 2020-2021 роках питома вага смертей від деяких інфекційних та паразитарних хвороб (Клас І, коди А00-В99) складає 1,13% та 0,88% відповідно, а показник смертності на 100 тис. населення у 2021 році становив 15,28 проти 16,85 у 2020

році (відмічається зниження порівняно з середнім показником за 5 років на 18,29% та 15,92% відповідно).

Питома вага хвороб органів дихання (Клас X., коди J00-J98) серед усіх померлих у 2020 та 2021 складала 2,67% та 3,7% відповідно, що в абсолютних показниках становить 16479 смертей у 2020 році та 26428 смертей у 2021 році. Також це відповідно на 22,76% та 65,78% вище в порівнянні з середнім показником за попередні 5 років. Надлишкова смертність від хвороб органів дихання у 2020 становить 7,37 на 100 тисяч населення, у 2021 – 25,47.

Проаналізувавши показники надлишкової смертності за 2020–2021 роки, ми можемо впевнено стверджувати щодо впливу глобальної пандемії COVID-19 в Україні на збільшення показників смертності населення не тільки від самого COVID-19, але й суттєве зростання смертності, яка безпосередньо не пов'язана зі смертю від нового коронавірусу.

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ ПЕСТИЦИДІВ РІЗНИХ ХІМІЧНИХ КЛАСІВ НА НІТРИФІКУЮЧУ АКТИВНІСТЬ ҐРУНТУ

Коршун М.М., Мартіянова Ю.В., Горбачевський Р.В.

*Національний медичний університет імені О.О.Богомольця імені
О.О. Богомольця, кафедра гігієни та екології № 3*

Ферментативна, зокрема нітрифікуюча, активність ґрунту є чутливим показником функціональної активності та своєрідним відображенням чисельності окремих еколого-трофічних груп ґрунтових мікроорганізмів [1]. Пестициди як біоциди є потенційно небезпечними для мікробіоценозів ґрунту та можуть порушувати ґрунтові біохімічні процеси, чим гальмувати самоочищення ґрунтів та погіршувати живлення сільськогосподарських рослин.

Мета роботи – гігієнічна оцінка динаміки змін нітрифікуючої активності чорнозему вилуженого під впливом пестицидів різних хімічних класів.

У 5 серіях лабораторних експериментів вивчено вплив 3 гербіцидів (тріазолону амікарбазону, трикетону біциклопірону, імідазолінону імазапіру) та 2 фунгіцидів (стробілурину дімоксистробіну і карбоксаміду підіфлуметофену) на процеси нітрифікації у ґрунті (тривалість спостереження – 30 діб), [1, 2]. Оскільки усі досліджувані речовини внаслідок високої персистентності могли накопичуватися у ґрунті впродовж декількох вегетаційних сезонів, випробування проводили в широкому діапазоні вихідних концентрацій, відштовхуючись від максимальної норми витрати (м.н.в.), яка становила (кг/га): амікарбазону – 0,14; біциклопірону – 0,15; імазапіру – 0,055; дімоксистробіну – 0,1; підіфлуметофену – 0,18.

Встановлено, що гербіциди у високих вихідних концентраціях – амікарбазон – 0,5 мг/кг (відповідала 10 м.н.в.), біциклопірон – 0,25 і 1,0 мг/кг (5 і 20 м.н.в.) та імазапір – 0,75 мг/кг (37,5 м.н.в.) – гальмували процеси самоочищення чорнозему вилуженого від азотовмісних сполук. Фунгіцид підіфлуметофен у вихідних концентраціях 0,6 і 1,8 мг/кг (10 і 30 м.н.в.) так само пригнічував нітрифікуючу активність ґрунту. Зазначені концентрації були